

KIỀU THỊ BÍCH THÙY

MODULE TH

6

**KẾ HOẠCH
DẠY HỌC
Ở LỚP GHÉP**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

Dạy học LG là hình thức dạy học được thấy ở những vùng dân tộc, miền núi nơi dân cư thưa thớt và HS chủ yếu là người dân tộc thiểu số. LG được thành lập tại những bản làng xa xôi, đi lại khó khăn để thu hút trẻ em trong độ tuổi đi học đến trường, tránh việc bỏ học do nguyên nhân là quãng đường đi học quá xa trong khi các em còn rất nhỏ, đi lại không an toàn. Với số lượng học sinh quá ít cho việc thành lập lớp đơn, không đủ GV, thiếu phòng học, thì hình thức tổ chức dạy học LG – các nhóm HS ở những nhóm trình độ (NTĐ) khác nhau học chung một lớp, do một GV dạy học – là hình thức tổ chức dạy học tiết kiệm và phù hợp nhất. Với những đặc thù của mình, trong những năm qua, LG đã góp phần vào việc thực hiện mục tiêu giáo dục, đưa giáo dục đến với trẻ em thiệt thòi, trẻ em dân tộc thiểu số sống ở những vùng xa xôi hẻo lánh, vùng dân cư thưa thớt, vùng sâu, hải đảo, miền núi, nhằm thực hiện mục tiêu phổ cập giáo dục tiểu học có chất lượng cho trẻ em và góp phần nâng cao dân trí, thực hiện mục tiêu giáo dục cho mọi người.

Để thực hiện tốt việc dạy học LG, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn việc thực hiện dạy học LG. Cụ thể trong các văn bản như:

- Quy định trong Điều lệ trường tiểu học (Điều 17), ban hành theo Thông tư số 41/2010/TT-BGDĐT ngày 30/12/2010 của Bộ GD&ĐT về ban hành Điều lệ trường tiểu học.
- Công văn số 9548/BGDĐT-GDTH ngày 13/10/2008 về việc Hướng dẫn quản lý và tổ chức dạy học LG.
- Từ năm học 2007 – 2008 đến nay, trong hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học của Bộ Giáo dục và Đào tạo đều có một số điểm cụ thể về tổ chức dạy học LG; Văn bản chỉ đạo tổ chức, quản lý, dạy học LG cấp Tiểu học; Văn bản hướng dẫn bồi dưỡng GV dạy LG cấp Tiểu học.

Ngoài ra, đối với chế độ GV, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 15/2010/QĐ-TTg ngày 3/3/2010 của Thủ tướng Chính phủ về phụ cấp dạy học LG đối với GV trực tiếp dạy HS tiểu học trong các cơ sở giáo dục công lập.

Để cùng với GV nâng cao hiệu quả dạy học LG, giảm thiểu những khó khăn khi tổ chức dạy học trong LG, module này giới thiệu các đặc điểm của kế hoạch dạy học, kế hoạch bài học của LG, xác định được những

căn cứ, các bước tiến hành và những điểm cần lưu ý khi xây dựng kế hoạch dạy học, kế hoạch bài học ở LG thông qua 10 hoạt động. Trên cơ sở những hiểu biết về KHDH và KHBHLG, GV có thể thiết kế được KHDH, KHBHLG có tính khả thi, phù hợp với đối tượng HS và các điều kiện dạy học ở trường, lớp nơi đang công tác; đồng thời sáng tạo, tự tin, linh hoạt khi xây dựng và thực hiện KHDH, KHBHLG.

B. MỤC TIÊU

I. MỤC TIÊU CHUNG

Xây dựng được kế hoạch dạy học và kế hoạch bài học ở LG nhằm nâng cao hiệu quả của việc dạy học LG.

II. MỤC TIÊU CỤ THỂ

1. Kiến thức

Nâng cao được nhận thức về LG: Phân biệt giữa KHDH, KHBH của lớp đơn và LG; Xác định được những căn cứ khi xây dựng kế hoạch dạy học, kế hoạch bài học ở LG. Nắm vững các yêu cầu chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo về dạy học LG.

2. Kỹ năng

Nâng cao kỹ năng lập kế hoạch dạy học LG: Thiết kế được kế hoạch dạy học, kế hoạch bài học LG có tính khả thi, phù hợp với đối tượng HS và các điều kiện dạy học ở trường, lớp nơi đang công tác.

3. Thái độ

Sáng tạo, tự tin, linh hoạt khi xây dựng và thực hiện kế hoạch dạy học, kế hoạch bài học LG.

C. NỘI DUNG

TT	Nội dung	Thời gian
1	Một số văn bản quy định về dạy học LG	
2	Kế hoạch dạy học LG	
3	Kế hoạch bài học LG	
4	Kiểm tra, đánh giá	

Nội dung 1

MỘT SỐ VĂN BẢN VỀ DẠY HỌC LỚP GHEP

Hoạt động 1: Tìm hiểu một số văn bản về dạy học lớp ghép

Liên hệ trong thực tiễn dạy học, tìm tài từ các nguồn thông tin (internet, sách báo...) hoặc hỏi cán bộ quản lý của anh/ chị để trả lời được câu hỏi sau:

1. Kể tên một số văn bản về dạy học LG hoặc liên quan đến LG. Anh/ chị biết các văn bản này bằng cách nào?
2. Liệt kê loại văn bản, số hiệu văn bản, ngày tháng năm ban hành, cấp ban hành và nội dung quy định chính của văn bản đó.

Anh/ chị điền theo mẫu sau:

(Công văn/ Quyết định/ Thông tư...) số ..... /.....ngày..... của ..... về việc .....

Nội dung chính của văn bản này quy định những gì về dạy học LG hoặc những vấn đề liên quan (như chế độ GV dạy LG,..

Hãy đọc các thông tin dưới đây và kiểm nghiệm lại câu trả lời của anh/chị cho câu hỏi¹.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Ngày 13/10/2008, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Công văn số 9548/BGDĐT-GDTH về việc Hướng dẫn quản lý và tổ chức dạy học LG. Nội dung của Công văn trên chỉ rõ: Mục đích, yêu cầu quản lý và tổ chức dạy học LG là: ở những địa bàn đặc biệt khó khăn có thể tổ chức LG nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho HS đi học. Mỗi LG không quá 15 HS và không quá 2 trình độ. Trường hợp đặc biệt có thể ghép 3 trình độ nhưng mỗi lớp không quá 10 HS. Hạn chế LG ở đầu cấp (lớp 1) và lớp cuối cấp (lớp 5), nên tổ chức LG các trình độ liền nhau. Ví dụ ghép lớp 2 và lớp 3, không nên ghép lớp 2 và lớp 4. Dạy học môn Toán và Tiếng Việt theo đúng quy định của chương trình, các môn học còn lại được vận dụng chương trình một cách linh hoạt phù hợp với khả năng nhận thức của đối tượng HS, phù hợp với hoàn cảnh và điều kiện của lớp học.

---

¹ Đọc thêm ở phụ lục 1

Ngoài ra, trong công văn cũng quy định rõ việc xây dựng KHDH, KHBH và tổ chức các hoạt động dạy học LG, cụ thể như: GV dạy LG trực tiếp xây dựng KHDH. Căn cứ vào chương trình các môn học đã quy định, GV được phân công dạy LG lập kế hoạch dạy học cho cả năm, mỗi học kì, từng tháng, từng tuần cho phù hợp với các NTĐ. Khi thực hiện KHDH LG, GV áp dụng linh hoạt để phù hợp với HS, không nhất thiết phải đúng tuần, đúng tiết, đúng thời lượng của mỗi tiết, cuối năm HS phải đạt được yêu cầu chuẩn kiến thức, kĩ năng được quy định tại chương trình giáo dục. Việc xây dựng KHBH cần thể hiện được hoạt động dạy học chủ yếu của GV và HS ở mỗi NTĐ và sự phối hợp giữa hai NTĐ. Khi tổ chức các hoạt động dạy học cần phối hợp các hình thức dạy học khác nhau: học cá nhân, học theo nhóm/ NTĐ, học toàn lớp. Tích cực sử dụng phiếu giao việc trong quá trình dạy học để phát huy khả năng học tập độc lập và hợp tác nhóm của HS, tăng cường sự hỗ trợ lẫn nhau giữa HS của các nhóm/ NTĐ, giữa HS khá, giỏi, và HS yếu với nhau. Về cách thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS, hướng dẫn cũng chỉ rõ: Việc kiểm tra đánh giá kết quả học tập của HS tập trung vào hai môn Toán, Tiếng Việt theo yêu cầu cơ bản cần đạt về kiến thức, kĩ năng¹, các môn Khoa học, Lịch sử, Địa lí chủ yếu được đánh giá về kĩ năng đọc, điểm tập đọc, nội dung các môn học này được tính là điểm kiểm tra thường xuyên, giữa kì và cuối kì của chính các môn học đó. Coi trọng việc động viên sự tiến bộ của HS, khơi dậy hứng thú học tập để HS LG đạt loại hoàn thành vào cuối năm học.

Về cơ sở vật chất và thiết bị dạy học, hướng dẫn quy định: Các địa phương tạo điều kiện tốt nhất về cơ sở vật chất, trang thiết bị đồ dùng dạy học cho việc tổ chức dạy học LG. Mỗi LG cần có đủ không gian cho việc dạy và học của từng NTĐ; đủ cơ sở vật chất, trang thiết bị: mỗi NTĐ cần có một bàn riêng, bàn ghế có thể sắp xếp cơ động để phục vụ cho việc học riêng của từng NTĐ. Trang bị đồ dùng dạy học phù hợp với đặc thù của LG, tăng cường hoạt động làm đồ dùng dạy học từ nguyên vật liệu sẵn có tại địa phương; GV ở các điểm trường chính chia sẻ, hỗ trợ làm đồ dùng dạy học LG.

Ngoài ra, hướng dẫn còn quy định việc tổ chức thực hiện dạy học LG bao gồm việc lập kế hoạch mở LG, bố trí GV và cán bộ quản lí phụ trách, chế độ chính sách và kiểm tra, đánh giá, khen thưởng đối với đơn vị, cá nhân có thành tích tốt trong công tác quản lí và tổ chức dạy LG.

---

¹ Quy định tại Quyết định số 16/2006/QĐ-BGDĐT, ban hành ngày 5/5/2006 – Xem phụ lục.

Ngày 30/12/2010, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư số 41/2010/TT-BGDĐT về ban hành Điều lệ trường tiểu học. Điều 17 đã chỉ rõ: “Ở những địa bàn đặc biệt khó khăn có thể tổ chức LG nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho HS đi học. Số lượng HS và số lớp trình độ trong một LG phù hợp năng lực dạy học của GV và điều kiện địa phương”.

Ngoài ra, trong Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học hàng năm cũng có những quy định về dạy LG. *Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2011 – 2012 theo Công văn số 5438/BGDĐT-GDTH ngày 17/8/2011* cũng đã chỉ rõ Việc tổ chức dạy học LG thực hiện theo Công văn số 9548/BGDĐT-GDTH ngày 13/10/2008 của Bộ GD&ĐT.

Đối với GV trực tiếp dạy LG: Ngày 3/3/2010, Thủ tướng chính phủ đã ký Quyết định số 15/2010/QĐ-TTg ngày 3/3/2010 về phụ cấp dạy LG đối với GV trực tiếp giảng dạy HS tiểu học trong các cơ sở giáo dục công lập. Quyết định này quy định cách tính phụ cấp cho GV LG như sau:

- a) Phụ cấp dạy LG được tính trả trên cơ sở tiền lương tháng của GV;
  - b) Tiền lương tháng của GV (T) = [hệ số lương theo ngạch, bậc hiện hưởng + phụ cấp chức vụ lãnh đạo (nếu có) + phụ cấp thâm niên vượt khung (nếu có) + hệ số chênh lệch bảo lưu (nếu có)] x mức lương tối thiểu chung.
- Phụ cấp của GV dạy LG 2 trình độ = $T \times 50\%$;
  - Phụ cấp của GV dạy LG 3 trình độ trở lên = $T \times 75\%$.

Câu hỏi 1: Qua nghiên cứu một số văn bản chỉ đạo về dạy LG, bạn đã thu nhận được điều gì?

Hoạt động 2: Giải quyết tình huống

Qua nghiên cứu các văn bản chỉ đạo về dạy LG, bạn hãy sắm vai thực hành giải quyết một số tình huống sau của 3 GV dạy LG ở bản Piêng, bản Chà, bản Poong trong tình huống sau (trong quá trình suy nghĩ và giải quyết tình huống anh/chị có thể trao đổi cùng với đồng nghiệp hoặc lãnh đạo để có được những cách giải quyết phù hợp):

Tình huống 1:

Cô giáo Hoa dạy ở bản Piêng, năm học này nhà trường dự định phân công cô dạy LG 1+2, NTĐ lớp 1 có 10 em, trình độ lớp 2 có 8 em. Nếu nhận được LG 1+2 này, cô giáo Hoa cần phải trao đổi gì với CBQL nhà trường? Anh/ chị hãy khuyên cô giáo Hoa những điều cần trao đổi.

Tình huống 2:

Thầy giáo Thanh dạy học ở bản Chà, thầy được phân công dạy học ở LG 2+3. Khi nhận được yêu cầu của cán bộ quản lý nhà trường là phải xây dựng Kế hoạch dạy học cho LG của mình, thầy Thanh trả lời là nhà trường đã có kế hoạch dạy học chung cho toàn trường nên thầy không cần phải làm nữa, hơn nữa thầy cũng nói đây là lần đầu tiên dạy LG nên cũng không biết làm như thế nào. Nếu anh/chị là hiệu trưởng của trường thầy Thanh dạy, anh/chị sẽ làm gì?

Tình huống 3:

Năm học này, thầy Hùng dạy LG 2+3+4. Cuối tháng thầy nhận lương, lương của thầy được nhận là 4.800.000đ, tăng lên 1.600.000đ so với lương cũ. Thầy hỏi thì được kế toán giải thích là do thầy được nhận phụ cấp dạy học LG. Nếu anh/chị là thầy Hùng, anh/chị sẽ nói gì với kế toán?

THÔNG TIN THAM KHẢO

Anh/chị có thể tham khảo một số cách giải quyết mà cô giáo Hà (GV dạy LG 2+3 (Lào Cai) đưa ra dưới đây.

Trong tình huống 1, cô giáo Hà cho rằng: “Bạn ấy sẽ báo cáo với lãnh đạo: theo Công văn số 9548/BGDĐT–GDTH về việc Hướng dẫn quản lý và tổ chức dạy học LG thì mỗi LG không quá 15 HS. Tuy nhiên, LG nhà trường giao hiện nay đã quá 3 em so với quy định. Hơn nữa, việc ghép lớp đầu cấp (lớp 1) là rất hạn chế bởi vì: các em HS dân tộc ít người học bằng tiếng Việt là ngôn ngữ thứ hai, các em chưa thông thạo tiếng Việt, tuổi còn nhỏ, lại bị ghép với NTĐ 2. Vì vậy đề nghị nhà trường xem xét lại.”

Trong tình huống 2, cô giáo Hà cho rằng: “Nếu tôi là hiệu trưởng trường bạn Thanh dạy, tôi sẽ: (i) trao đổi với thầy Thanh: kế hoạch dạy học cho toàn trường là kế hoạch dạy học cho các lớp đơn (lớp có một NTĐ), còn lớp của thầy dạy là LG, có 2 NTĐ học, vì vậy cần phải xây dựng một kế hoạch dạy học LG cho phù hợp. Nếu thầy chưa hiểu rõ cách làm, ban giám hiệu và các tổ trưởng sẽ tổ chức một buổi sinh hoạt chuyên môn để hướng dẫn thầy biết cách làm”.

Trong tình huống 3, cô giáo Hà cho rằng: “Tôi sẽ đề nghị bạn kế toán tính lại bởi vì: lương của thầy Hùng là 3.200.000đ, năm học này thầy dạy LG 3 trình độ thì theo Quyết định số 15/2010/QĐ–TTg ngày 3/3/2010, thầy sẽ

được cộng thêm 75% lương nữa, có nghĩa là thầy sẽ được nhận thêm: $3.200.000đ \times 75\% = 2.400.000đ$. Vậy thầy phải được nhận tổng số tiền là 5.600.000đ mới đúng.

Anh chị có đồng tình với ý kiến cô giáo Hà ở trên không? Những chỗ nào đồng tình? Chỗ nào không? Vì sao? Trao đổi lại với đồng nghiệp ý kiến của anh/ chị.

Câu hỏi 2. Khi dạy học LG cô cần phải xây dựng kế hoạch dạy học không? Làm thế nào để xây dựng kế hoạch dạy học LG?

Nội dung 2

KẾ HOẠCH DẠY HỌC LỚP GHÉP

Hoạt động 1: Tìm hiểu về kế hoạch dạy học lớp ghép

Suy nghĩ và tìm kiếm câu trả lời cho các câu hỏi sau:

Câu hỏi 1: Ở trường của anh/ chị, ai xây dựng KHDH cho các lớp đơn, ai xây dựng KHDH cho các LG? Ban giám hiệu có thể xây dựng KHDH cho các LG được không? Vì sao?

– Người xây dựng lớp đơn:

– Người xây dựng lớp ghép:

– Vai trò của Ban Giám hiệu:

Câu hỏi 2: Tại sao GV dạy LG phải tự mình xây dựng KHDH cho lớp của mình? Những thuận lợi và khó khăn của công việc này?

Anh/chị viết các thuận lợi và khó khăn trong việc tự mình xây dựng KHDHLG vào bảng sau:

Thuận lợi	Khó khăn

Câu hỏi 3: Nếu người GV dạy LG không lên KHDHLG cho các NTĐ của lớp mình thì sẽ gặp phải những khó khăn gì?

Hãy đọc các thông tin dưới đây và kiểm nghiệm lại câu trả lời của anh/chị cho 3 câu hỏi trên:

THÔNG TIN PHẢN HỒI

KHDH cho các lớp đơn (hay thường gọi là thời khoá biểu) do nhà trường sắp xếp, có tính thống nhất chung đối với các lớp trong cùng NTĐ trong trường và mang tính ổn định trong một thời gian tương đối dài (có thể trong một học kì).

KHDHLG được sử dụng cho LG, do chính GV đứng lớp trực tiếp xây dựng. Theo quy định¹, GV dạy LG trực tiếp xây dựng kế hoạch dạy học LG (KHDHLG). Hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn có trách nhiệm hỗ trợ GV xây dựng KHDHLG. Hiệu trưởng không trực tiếp xây dựng KHDHLG mà là người phê duyệt và chỉ đạo việc thực hiện dạy học của GV. KHDHLG được xây dựng cho từng tuần, linh hoạt thay đổi cho phù hợp với đối tượng HS và các điều kiện dạy học khác. GV dạy học LG có thể thay đổi thứ tự các tiết học trong ngày, các bài học trong tuần, không theo kế hoạch dạy học chung của nhà trường nhưng vẫn đảm bảo số bài, số tiết đã được quy định trong tuần của chương trình quốc gia.

¹ Công văn số 9548/BGDĐT-GDTH về Hướng dẫn quản lý và tổ chức dạy học lớp ghép ở cấp Tiểu học ngày 13/10/2008.

Khi GV LG tự xây dựng KHDHLG thì họ có cơ hội chủ động, sáng tạo để đưa ra KHDH phù hợp với khả năng của chính bản thân họ, phù hợp với đặc điểm của HS trong lớp, đồ dùng dạy học sẵn có của lớp, linh hoạt thay đổi theo điều kiện cụ thể của lớp. Bên cạnh đó, họ cũng sẽ gặp phải một số khó khăn như: không nhận biết và điều chỉnh được những bất cập trong KHDH của mình, mất nhiều thời gian, không có người hỗ trợ... Hiểu được những khó khăn này, cán bộ quản lý trường tiểu học cần có những hỗ trợ, kiểm tra, giám sát kịp thời như: phê duyệt KHDHLG, tổ chức sinh hoạt chuyên đề về dạy học LG để nâng cao năng lực cho GV, cử GV giỏi hỗ trợ ...

Nếu GV dạy LG không lên KHDHLG cho các NTĐ của lớp mình thì sẽ không chủ động được về thời gian; không bố trí được thời gian làm việc hợp lý giữa các NTĐ khác nhau; không chủ động được các nội dung tổ chức dạy học; không phối hợp được các hoạt động học tập của các NTĐ trong lớp của mình... và cuối cùng là khó có thể đạt được các mục tiêu giáo dục cho mỗi NTĐ.

Xây dựng KHDHLG là công việc mà người GV dạy LG cần phải chú trọng, đầu tư thời gian để thực hiện. Xây dựng được một KHDHLG phù hợp sẽ giúp GV sắp xếp được những nội dung, phương pháp và đồ dùng dạy học thích hợp với hoàn cảnh cụ thể. Mỗi LG có một KHDH riêng. KHDH phải được xây dựng trước khi thực hiện ít nhất một tuần và có thể điều chỉnh trong quá trình thực hiện.

Câu hỏi 4: Để xây dựng kế hoạch dạy học LG, cần phải căn cứ vào những yếu tố nào? (chú ý liệt kê theo thứ tự ưu tiên từ trên xuống dưới).

Hoạt động 2: Xác định những căn cứ để xây dựng kế hoạch dạy học lớp ghép

- a. Anh/ chị hãy ghi ra những căn cứ để xây dựng kế hoạch dạy học LG.

b. Thực hiện bài tập sau:

Đánh dấu × vào ô đúng hoặc sai ý kiến trả lời của anh/chị cho câu hỏi sau:

Những căn cứ để xây dựng kế hoạch dạy học lớp ghép	Đúng	Sai
a. Mục tiêu chung của chương trình các môn học	×	
b. Kế hoạch dạy học của lớp đơn		
c. Hướng dẫn thực hiện chuẩn kiến thức kĩ năng các môn học ở tiểu học		
d. Hướng dẫn phân phối chương trình các môn học	×	
e. Mục tiêu, nội dung của môn học, lớp học, bài học	×	
g. Phương pháp dạy học bộ môn		
h. Hướng dẫn quản lí và tổ chức dạy học LG	×	
i. Đặc điểm của thể loại bài học: bài mới, bài ôn tập,...		
k. Đặc điểm HS trong lớp: số lượng, trình độ nhận thức,...	×	
l. Điều kiện cơ sở vật chất lớp học, đồ dùng dạy học,...	×	
m. Khả năng của chính bạn	×	

c. Đọc các thông tin dưới đây và hoàn chỉnh ý kiến của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Khi xây dựng kế hoạch dạy học cần căn cứ vào:

1. Chương trình Giáo dục phổ thông do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành; Công văn Hướng dẫn quản lý và tổ chức dạy học LG ở cấp Tiểu học (số 9548/BGDĐT-GDTH – Tham khảo phụ lục 1); Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học ở cấp Tiểu học. Trong các tài liệu trên đã chỉ rõ: số môn học quy định cho các khối lớp, số tiết học trong một tuần của mỗi lớp học, số tiết học của mỗi môn học trong một tuần. Căn cứ vào chương trình các môn học đã quy định, GV dạy LG lập kế hoạch dạy học cho cả năm, mỗi học kì, từng tháng, từng tuần học cho phù hợp với các NTĐ.

Khi thực hiện kế hoạch dạy học không bắt buộc GV thực hiện chương trình một cách máy móc như dạy đúng tiết, đúng tuần, đúng thời lượng của mỗi tiết, quan trọng là thực hiện chương trình hợp lí, phù hợp với đối tượng HS, sao cho cho cuối năm học tất cả HS trong mỗi lớp đạt được yêu cầu chuẩn kiến thức kĩ năng được quy định tại chương trình GDPT đã ban hành.

2. Hướng dẫn phân phối chương trình các môn học lớp 1, lớp 2, lớp 3, lớp 4, lớp 5; Hướng dẫn điều chỉnh việc dạy và học cho HS tiểu học. Trong hướng dẫn phân phối chương trình đã chỉ rõ trình tự các tiết học, tên bài học theo một logic chặt chẽ trong mỗi tuần và trong cả năm học cho từng môn học. Trong Hướng dẫn điều chỉnh đã chỉ đạo giao quyền tự chủ cho nhà trường và phân quyền chủ động cho GV trong việc điều chỉnh dạy và học cho GV và HS tiểu học theo chương trình và sách giáo khoa mới phù hợp với đặc điểm HS từng vùng, miền. Đối với hai môn học Toán, Tiếng Việt, tập trung dạy học theo đúng quy định của chương trình, các môn học còn lại được vận dụng chương trình một cách linh hoạt phù hợp với khả năng nhận thức của đối tượng HS, phù hợp với điều kiện cụ thể của lớp học.
3. Yêu cầu về mục tiêu, nội dung của các môn học trong từng lớp học; yêu cầu về mục tiêu, nội dung bài học trong từng chương, từng phần. Yêu cầu cụ thể về hướng dẫn điều chỉnh nội dung học tập cho phù hợp với đối tượng HS có khó khăn trong học tập.
4. Tình hình HS trong lớp: số NTĐ trong lớp, số HS trong mỗi NTĐ, khả năng tiếp thu bài của từng đối tượng trong lớp, những đối tượng cần sự quan tâm đặc biệt.
5. Điều kiện cơ sở vật chất trong phòng học, đồ dùng dạy và học, điều kiện tự nhiên, xã hội của địa phương.

(Đáp án cho bài tập b: tích vào cột đúng các ô: a, d, e, h, k, l, m)

Câu hỏi 4: Kế hoạch dạy học LG được trình bày như thế nào?

Hoạt động 3: Tìm hiểu cách trình bày một kế hoạch dạy học lớp ghép

a. Anh/ chị hãy ghi ra khung trình bày một kế hoạch dạy học LG theo tuần.

b. Trong hướng dẫn tổ chức dạy học LG đã hướng dẫn cách trình bày một KHDHLG như thế nào?

c. Đọc tham khảo một kế hoạch dạy học LG dưới đây.

Kế hoạch dạy học LG 1+2, tuần 71

Thứ ngày	Tiết	NTĐ 1		NTĐ 2	
		Môn	Tên bài	Môn	Tên bài
Thứ Hai/ Ngày	1	Chào cờ		Chào cờ	
	2	Học văn	Bài 28. Chữ thường - chữ hoa	Toán	Luyện tập
	3	Học văn	Kiểm tra	Tập đọc	Người thầy cũ
	4	Toán	Gia đình em	Tập đọc	(nt)
	5	Đạo đức		Đạo đức	Chăm làm việc nhà (tiết 1)
Thứ Ba/ Ngày	1	Học văn	Bài 29. ia	Chính tả	Tập chép: Người thầy cũ
	2	Học văn	(nt)	Toán	Kilôgam
	3	Toán	Phép cộng trong phạm vi 3	Mĩ thuật	Vẽ tranh đề tài: Em đi học
	4		T. hành: Đánh răng rửa mặt	Tập đọc	Thời khoá biểu
	5	TNXH	Xé dán hình con gà (tiết 1)	TNXH	Ăn uống đầy đủ
Thứ Tư/ Ngày	1	Toán	Luyện tập	Tập đọc	Cô giáo lớp em
	2	Học văn	Bài 30. ua-ura	Toán	Luyện tập
	3	Học văn	(nt)	Kể chuyện	Người thầy cũ
	4	Âm nhạc	Học bài hát: Tìm bạn thân	Âm nhạc	Ôn bài hát: Múa vui
	5	Thủ công		Thể dục	Động tác toàn thân - đi đều
Thứ Năm/ Ngày	1	Học văn	Bài 31. Ôn tập	Toán	6 cộng với một số: 6 + 5
	2	Học văn	(nt)	LTVC	Từ ngữ về môn học, từ chỉ hoạt động
	3	Toán	Phép cộng trong phạm vi 4	Thủ công	Gấp thuyền phẳng đáy không mũi
	4	Mĩ thuật	Vẽ màu vào hình quả (trái cây)	Chính tả	Nghe viết: Cô giáo lớp em

¹ Kế hoạch DH này do các cô giáo dạy LG tỉnh Lạng Sơn xây dựng; được sử dụng như là một ví dụ để người học dựa vào đó phân tích, không coi đó là bản kế hoạch mẫu. Tham khảo thêm KHDH LG ở trang 106.

Thứ/ ngày	Tiết	NTĐ 1		NTĐ 2	
		Môn	Tên bài	Môn	Tên bài
Thứ Sáu/ Ngày	1	Học văn	Bài 32: oi-ai	Tập viết	Chữ hoa E-Ê
	2	Học văn	(nt)	Toán	26+5
	3	Thể dục	Đội hình đội ngũ - trò chơi	Thể dục	Động tác nhảy - Trò chơi "Bịt mắt bắt dê"
	4	Tập viết	Xưa kia - Mùa dưa - Ngà voi	TLV	Kể ngắn theo tranh - luyện tập về thời khoá biểu
	5	Sinh hoạt		Sinh hoạt	

(Chú thích viết tắt: LTVC: Luyện từ và câu; TLV: Tập làm văn; TNXH: Tự nhiên xã hội; KC: Kể chuyện)

- d. Quan sát KHDHLG ở trên để thấy được những nội dung nào của kế hoạch dạy học LG được trình bày trong cột dọc và hàng ngang?

- e. Nêu những điểm giống và khác nhau giữa kế hoạch dạy học LG và lớp đơn. Điền các thông tin vào bảng sau:

Vấn đề so sánh	Kế hoạch dạy học lớp đơn	Kế hoạch dạy học LG
Đặc điểm giống nhau		
Đặc điểm khác nhau		

g. Quan sát ngày thứ 2 trong kế hoạch dạy học LG dưới đây, anh/ chị thấy có mấy cách ghép các môn học giữa các NTĐ? Đó là những cách ghép nào? Nêu ví dụ cho từng cách ghép.

h. Ngoài cách thể hiện theo bảng dưới, anh/ chị còn có những cách nào khác không? Nêu ý kiến của anh/ chị.

Theo công văn hướng dẫn tổ chức dạy học LG, khung kế hoạch dạy học LG được trình bày như sau:

Thứ (ngày)	Tiết	NTĐ ... (TrĐ)		NTĐ ... (TrĐ)	
		Môn/ Phân môn	Tên bài	Môn/ Phân môn	Tên bài
Thứ Hai (ngày...)	1				
	2				

Thứ (ngày)	Tiết	NTĐ ... (TrĐ)		NTĐ ... (TrĐ)	
		Môn/ Phân môn	Tên bài	Môn/ Phân môn	Tên bài
	3				
	4				
	5				
Thứ Ba (ngày...)	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
...	...	...	...	...	...

Kế hoạch dạy học LG được thể hiện dưới dạng bảng, các cột dọc ghi:

Trình tự các ngày học trong tuần.

Trình tự của các tiết học trong ngày.

Các môn học trong ngày, trong tuần của mỗi NTĐ.

Tên các bài học của mỗi NTĐ.

Hàng ngang ghi:

Trình tự các môn học của từng NTĐ.

Bài học cụ thể của từng NTĐ.

Cách tích hợp các nội dung dạy học trong một tiết học.

- Trong kế hoạch dạy học LG, các môn học được sắp xếp (ghép) với nhau theo 3 cách sau:
  - + Cách 1: Các NTĐ khác nhau học các môn học khác nhau. Ví dụ trong ngày thứ hai (KHDHLG ở trên), tiết 2, NTĐ 1 học môn Học vần, NTĐ 2 học Toán. Cách ghép này sẽ gặp phải khó khăn, chẳng hạn như: hai NTĐ trong LG khó có thể tích hợp, lồng ghép được nội dung, ít có thể hỗ trợ lẫn nhau. Vì vậy, nếu áp dụng kiểu ghép này nên cố gắng sắp xếp một NTĐ học bài mới, nhóm kia là bài ôn tập, học các môn không phải là Toán hoặc Tiếng Việt.
  - + Cách 2: Các NTĐ khác nhau học các bài học theo các phân môn của một môn học. Ví dụ: cũng trong kế hoạch LG ở trên, tiết 3, trình độ 1 học Học vần, trình độ 2 học Tập đọc.

Cách ghép này sẽ thuận lợi hơn cách ghép 1 vì có thể giữa 2 nhóm có những nội dung gần gũi, có thể tích hợp được. Thực hiện cách ghép này GV nên lưu ý tìm hiểu kĩ mục tiêu của phân môn học giữa hai NTĐ, xác định những nội dung có thể lồng ghép và hỗ trợ của hai NTĐ để khi thực hiện KHDH có thể lồng ghép giữa 2 NTĐ. Tuy nhiên, vẫn lưu ý mỗi NTĐ cần phải đạt tới các mục tiêu khác nhau và nên ghép những bài học mới với bài luyện tập.

- + Cách 3: Các NTĐ học chung một môn học, nhưng NTĐ khác nhau phải đạt tới những mục đích, yêu cầu khác nhau. Ví dụ: vẫn trong kế hoạch trên, tiết 5, ở cả 2 NTĐ đều học môn Đạo đức, tuy nhiên các nhóm khác nhau cần đạt tới những yêu cầu khác nhau.

Cách ghép này nên thực hiện đan xen giữa các cách kia để giảm bớt những áp lực học đối với HS hoặc ở các tiết học cuối để HS đỡ mệt mỏi.

Nhìn chung, mỗi cách ghép đều có những mặt hạn chế, trong thực tiễn xây dựng KHDH LG, GV cần chủ động, linh hoạt, phối hợp các cách ghép ở từng tiết học trong ngày, các ngày trong tuần để hạn chế tối đa những nhược điểm của từng cách ghép.

Câu hỏi 6: Liệt kê các công việc theo từng bước bạn sẽ làm khi xây dựng một kế hoạch dạy học LG (chú ý viết theo thứ tự những việc cần làm trước, làm sau).

Hoạt động 4: Tìm hiểu các bước xây dựng kế hoạch dạy học lớp ghép

- a. Viết ra các bước và nội dung cần làm trong từng bước khi anh/ chị xây dựng một kế hoạch dạy học LG (Chú ý viết theo thứ tự những việc cần làm trước, làm sau).

b. Trong khi xây dựng kế hoạch dạy học LG cần lưu ý những điều gì?

c. Hãy nêu những thuận lợi và khó khăn khi thực hiện 3 cách ghép dưới đây:

Cách ghép	Thuận lợi	Khó khăn
Sắp xếp các NTĐ cùng học bài mới		
Sắp xếp NTĐ này học bài mới, NTĐ kia học bài ôn tập, luyện tập		
Sắp xếp các NTĐ cùng học chung môn học nhưng yêu cầu khác nhau		

d. Đánh dấu x vào cột “Nên” hoặc “Không nên” cho phù hợp.

	Nên	Không nên
Các môn học như Toán, Tiếng Việt được xếp ở các tiết cuối trong buổi học.		
Các môn Toán, Tiếng Việt, Tập làm văn được xếp trong cùng một buổi học		

	Nên	Không nên
Sắp xếp xen kẽ, rải đều các môn học như Toán, Tiếng Việt với các môn học khác như Mỹ thuật, Thủ công...		
Các môn học như Thể dục, Âm nhạc nên bố trí song song trong cùng các NTĐ		
Sắp xếp dạy chung cho các NTĐ khác nhau những nội dung chung, có tính liên thông		
Tăng cường bài luyện tập, củng cố cho NTĐ có số tiết ít hơn để số tiết học, giờ học cho các NTĐ trong LG là ngang bằng nhau		

Đọc thông tin dưới đây và hoàn chỉnh ý kiến của mình.

THÔNG TIN THAM KHẢO

Khi xây dựng kế hoạch dạy học LG, có thể tham khảo lần lượt các bước sau:

Bước 1. Liệt kê tổng số tiết học của mỗi NTĐ, số tiết học cho mỗi môn học trong cả tuần, trình tự các tiết học theo yêu cầu đối với mỗi nhóm trong LG. Ví dụ: lớp 1 có 22 tiết/ tuần, mỗi tuần có 4 tiết Toán, 10 tiết Tiếng Việt¹.

Bước 2. Tiến hành lập kế hoạch dạy học cho một NTĐ trước.

Việc lựa chọn NTĐ nào lập kế hoạch trước là do GV LG dự định ưu tiên cho nhóm nào hơn thì chọn nhóm đó để xây dựng kế hoạch trước. Ví dụ, trong LG 1+2, GV muốn ưu tiên các em lớp 1, vì vốn tiếng Việt còn yếu, chưa quen nền nếp học tập, nên sẽ xây dựng kế hoạch dạy học cho NTĐ 1 trước, sau đó xây dựng cho NTĐ 2 sau.

Trong khi lập kế hoạch cho mỗi NTĐ, cần lưu ý:

- Những môn học đòi hỏi sự tập trung cao hơn như: Toán, Tiếng Việt nên được bố trí rải đều ra các ngày trong tuần, tránh dồn tập trung vào một ngày. Những môn này cũng cần được sắp xếp vào những thời gian thích hợp, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí của HS tiểu học trong một buổi học. Ví dụ: không nên xếp môn Tiếng Việt, môn Toán vào tiết cuối cùng của buổi học.

¹ Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2006 – 2007 ở cấp Tiểu học.

- Những môn học, tiết học ngoài trời, như môn Thể dục, cần tính đến đặc điểm thời tiết của địa phương, tránh bố trí môn Thể dục vào tiết cuối vào mùa hè.

Bước 3. Xây dựng kế hoạch dạy học tiếp cho các trình độ còn lại.

Trong khi sắp xếp ở những NTĐ sau này, cần lưu ý:

- Đối với 2 môn Toán và Tiếng Việt, dạy học theo đúng nội dung chương trình cho từng NTĐ. Các môn còn lại có thể tổ chức dạy học chung cho các NTĐ khác nhau. Lựa chọn nội dung chương trình của NTĐ thấp làm cơ sở, nội dung chương trình của NTĐ cao được xem là phần mở rộng.
- Đối chiếu với những môn học, bài học đã xếp ở NTĐ trước, lựa chọn ghép những giờ học bài mới với những giờ học luyện tập, ôn tập, thực hành.
- Tham khảo một vài cách ghép như sau:
  - + Đối chiếu với những môn học, bài học đã xếp ở NTĐ trước, ghép những môn học cần sự tập trung nhiều của HS như Tiếng Việt, Toán, với những môn học khác như Mĩ thuật, Tự nhiên và Xã hội,...;
  - + Với những môn học như Thể dục có đặc thù là thường diễn ra ở ngoài lớp học, hoặc môn Âm nhạc không khí lớp học ở trạng thái “động”, nên sắp xếp học chung các môn này giữa các NTĐ để dễ theo dõi hoặc hạn chế sự ảnh hưởng giữa các NTĐ. Ví dụ: sắp xếp các NTĐ cùng học giờ Thể dục hoặc cùng học giờ Âm nhạc (cách sắp xếp 3).
  - + Những môn học như Tự nhiên và Xã hội, Đạo đức có những chủ đề mà nội dung liên thông, có tính đồng tâm nên bố trí học chung nhằm gắn kết các trình độ trong lớp thành khối thống nhất, phát huy sự tương trợ giúp đỡ của NTĐ lớn với NTĐ bé.

Bước 4. Rà soát lại toàn bộ kế hoạch dạy học đã lập và chỉnh sửa lại những chỗ chưa phù hợp. Khi rà soát kế hoạch dạy học cần đối chiếu với các lưu ý đặt ra khi lập kế hoạch dạy học LG, suy nghĩ về tính khả thi của kế hoạch để điều chỉnh cho phù hợp với từng tiết học, ngày học, tuần học.

Kế hoạch dạy học đã lập phải đảm bảo:

- Đầy đủ số tiết học, môn học, bài học và các quy định về chuyên môn theo hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- Thực thi, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người GV khi tổ chức các hoạt động học tập trong LG, thể hiện một cách sắp xếp khoa học, hợp lý giữa các môn học, bài học giữa các NTĐ trong LG.

- Phù hợp với cơ sở vật chất của lớp học, đồ dùng dạy học, đối tượng HS và điều kiện tự nhiên, xã hội của địa bàn nơi có LG.

- *Lưu ý:*

Kế hoạch dạy học LG được xây dựng không phải là bất biến. Trong quá trình thực hiện, GV có thể thay đổi, điều chỉnh, vận dụng linh hoạt để kế hoạch trở nên phù hợp, khả thi hơn, đáp ứng được yêu cầu thực tiễn của lớp học một cách tốt nhất.

Kế hoạch dạy học được xây dựng cho từng tuần. Tùy theo môn học, thể loại bài học, nội dung các tiết học trong tuần, kế hoạch dạy được sắp xếp theo những cách khác nhau.

Nhìn chung, ở các bài học mới, GV cần dành nhiều thời gian để hướng dẫn HS trực tiếp, trong khi đó các kiểu bài như: luyện tập, ôn tập, kiểm tra, các bài thực hành,... thì thời gian dạy trực tiếp có thể ít hơn. Do đó, GV cần sắp xếp các kiểu bài này một cách hợp lý, tránh dạy dồn nội dung mới vào cùng một thời điểm, các bài khó học trong cùng một ngày, tránh tình trạng có ngày HS học quá nhiều nội dung, có ngày HS học quá ít... gây mệt mỏi cho cả GV và HS.

Ngoài ra, GV có thể sắp xếp để dạy một nội dung chung, có tính liên thông cho các NTĐ nhưng theo các yêu cầu khác nhau. Cách dạy này gắn kết cả lớp thành một khối thống nhất và HS có thể chia sẻ kinh nghiệm cho nhau, hỗ trợ nhau học tập.

Nội dung 3

KẾ HOẠCH BÀI HỌC LỚP GHÉP

Hoạt động 1: So sánh giữa kế hoạch bài học lớp ghép và kế hoạch bài học lớp đơn

Câu hỏi 1: Hãy so sánh kế hoạch bài học LG và kế hoạch bài học lớp đơn ở một số đặc điểm như

- Cấu trúc của một kế hoạch bài học.

- Các đề mục, nội dung được trình bày trong cột dọc, hàng ngang.

- Các nội dung cần thể hiện trong kế hoạch bài học.

- Hoạt động của GV, HS trong từng NTĐ.

- Hoạt động của HS khi không có GV: HS làm gì? Ai giao những việc đó? Ai là người quản lí để HS làm việc đó?.

- Nêu những điểm giống và khác nhau giữa kế hoạch dạy học LG và lớp đơn. Điền các thông tin vào bảng sau:

Vấn đề so sánh	Kế hoạch dạy học lớp đơn	Kế hoạch dạy học LG
Đặc điểm giống nhau		
Đặc điểm khác nhau		

Kế hoạch bài học¹

Tuần 12 – LG 1+2

		NTĐ 1	NTĐ 2
Môn		Toán	Tập đọc
Tên bài		Luyện tập	Mẹ
I. Mục tiêu		Sau khi học xong bài này, HS có thể: – Lập và thực hiện được các phép tính cộng, trừ trong phạm vi 6. – Rèn kĩ năng cộng, trừ, làm bài tập. – Vui và yêu thích môn học.	– Rèn kĩ năng đọc thạo thành tiếng, đọc trơn toàn bài, ngắt nhịp đúng câu thơ lục bát (2/4 và 4/4), câu 7, 8 (3/3 và 3/5). – Rèn kĩ năng đọc hiểu: Hiểu nghĩa của các từ: <i>nắng oi, giấc tròn</i> . Cảm nhận được nỗi vất vả và tình thương bao la của mẹ dành cho con. – Học thuộc lòng bài thơ. – Tranh minh họa bài đọc trong sách giáo khoa. – Phiếu câu hỏi.
II. ĐD dạy học		– Sách giáo khoa. – Phiếu bài tập.	
III. Các hoạt động dạy học chủ yếu			
Thời gian	Hoạt động		
3'	1	HS: Chuẩn bị sách giáo khoa, vở viết, bảng, phấn bút. Kiểm tra chéo nhau các vật dụng. GV: Giới thiệu bài, ghi đầu bài lên bảng.	GV: Gọi 1 HS đọc bài <i>Điện thoại</i> . Nhận xét, ghi điểm. Yêu cầu HS đọc trước bài thơ <i>Mẹ</i> . HS: Đọc bài thơ.
5'	2	GV: Gọi HS nêu yêu cầu bài 1. Phát phiếu bài tập, hướng dẫn cách làm.	GV: – Giới thiệu bài. Luyện đọc, đọc mẫu toàn bài. Hướng dẫn cách đọc.

¹ Kế hoạch bài học này được lập bởi các giáo viên dạy LG tỉnh Lào Cai. Bản kế hoạch được sử dụng như một ví dụ để người học dựa vào đó phân tích, không coi đó là kế hoạch mẫu.

		NTĐ 1	NTĐ 2
		<p><i>Yêu cầu HS làm phiếu bài tập 1 theo nhóm đôi, sau đó kiểm tra bài.</i></p> <p>HS: Thảo luận và làm bài, ghi vào phiếu. Kiểm tra bài.</p>	<p>– Gọi HS đọc nối tiếp từng dòng thơ.</p> <p><i>Yêu cầu HS đọc thầm bài thơ theo nhóm.</i></p>
4'	3	<p>GV: – Gọi HS báo cáo kết quả.</p> <p>– Hướng dẫn cách làm bài 3.</p> <p><i>Giao HS làm bài 3 theo nhóm 4 em. Nhóm trưởng nhận và phát phiếu bài tập cho nhóm.</i></p>	<p>HS: Đọc thầm thơ trong nhóm.</p>
5'	4	<p>HS: Làm bài tập theo nhóm 4.</p>	<p>GV: – Gọi HS đọc nối tiếp đoạn thơ trong nhóm.</p> <p>– Gọi HS thi đọc giữa các nhóm.</p> <p><i>Hướng dẫn HS thảo luận và làm bài trong phiếu bài tập.</i></p>
5'	5	<p>GV: – Gọi HS báo cáo kết quả của nhóm.</p> <p>– Các nhóm và GV nhận xét, đánh giá.</p> <p><i>Yêu cầu HS làm bài tập 4.</i></p>	<p>HS: Thảo luận theo phiếu bài tập.</p>
1'	<p>Thư giãn: HS cả 2 nhóm đứng lên làm động tác: Ngồi mõi mõi lưng, viết mõi mõi tay, thể dục thể này cho hết mệt mõi.</p>		
6'	6	<p>HS: Làm bài tập 4.</p>	<p>GV: Nghe HS trình bày kết quả công việc. Gắn các thẻ từ lên bảng, gọi HS</p>

		NTĐ 1	NTĐ 2
		<p>GV: – Gọi HS báo cáo kết quả của nhóm. – Các nhóm và GV nhận xét, đánh giá. <i>Yêu cầu HS làm bài tập 5.</i></p>	<p>lên gắn các phiếu từ giải nghĩa để đánh giá được HS đã hiểu nghĩa từ chưa. Giải thích và liên hệ thực tế để HS hiểu rõ hơn. Nhận xét. <i>Yêu cầu HS đọc thầm bài thơ và trả lời câu hỏi SGK.</i> HS: Đọc nhẩm bài thơ và trả lời câu hỏi SGK.</p>
5'	7	<p>HS: Làm bài tập 5.</p> <p>GV: Các nhóm báo cáo kết quả. – Nhận xét, đánh giá. HS: Ghi bài vào vở.</p>	<p>GV: Gọi HS đọc thuộc đoạn thơ, bài thơ. Trả lời câu hỏi. <i>HS trả lời câu hỏi: Ý nghĩa của bài thơ là gì? Tiếp tục học thuộc đoạn thơ, bài thơ. Ghi bài vào vở.</i> HS: Ghi bài vào vở, tìm hiểu ý nghĩa bài thơ, học thuộc lòng. GV: Nghe HS nói ý nghĩa bài thơ, đọc thơ, nhận xét, bổ sung.</p>
1'	8	Nhận xét giờ học, dặn dò chung	

Tương tự như KHDH cho một tuần, KHDH cho một tiết dạy ở lớp đơn, người ta thường dùng từ: giáo án. Giáo án là kế hoạch dạy một tiết học cho một NTĐ. Nhưng ở LG khi xây dựng kế hoạch cho một tiết dạy, GV phải xây dựng các mục tiêu, các nội dung dạy học cho nhiều NTĐ khác nhau, được gọi là KHBH.

Trong các lớp đơn, mỗi lớp chỉ có một NTĐ nên đều thực hiện theo một kế hoạch dạy học chung do nhà trường xây dựng. Còn trong LG lại có nhiều NTĐ "lớp" khác nhau. Do đó, trong cùng một tiết có nhiều mục tiêu, nhiều nội dung dạy học cho các NTĐ khác nhau. Vì vậy, GV dạy LG cần phải được trao quyền chủ động và linh hoạt nhiều hơn nhằm thích ứng với những đặc điểm và điều kiện cụ thể của từng LG. GV dạy LG phải tự xây dựng KHDH. Không ai có thể thay thế GV dạy LG trong việc xây dựng KHDH LG và KHBH.

Theo tinh thần chỉ đạo đổi mới¹, cách lập kế hoạch bài học (soạn giáo án) cần đơn giản, tránh hình thức, để GV có thời gian tập trung vào công tác giáo dục. GV cần nắm vững những yêu cầu cơ bản cần đạt đối với HS tiểu học đã được quy định tại Chương trình tiểu học trong quá trình soạn giáo án khi lên lớp. Kế hoạch bài học cần ngắn gọn, thể hiện rõ các phần cơ bản sau:

- *Phần 1:* Nêu mục tiêu của bài học, gắn với yêu cầu cần đạt được về kiến thức, kĩ năng, thái độ được quy định tại Chương trình Tiểu học do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và Chuẩn kiến thức kĩ năng môn học.
- *Phần 2:* Nêu những yêu cầu chuẩn bị về thiết bị, đồ dùng dạy và học của GV, dự kiến hình thức tổ chức hoạt động học tập đảm bảo phù hợp với từng nhóm đối tượng HS.
- *Phần 3:* Xác định nội dung, phương pháp giảng dạy đối với GV, yêu cầu cần học đối với từng đối tượng HS, kể cả HS cá biệt (nếu có).

KHBHLG hoàn toàn đảm bảo những đặc điểm chung, giống như kế hoạch bài học lớp đơn đã nêu ở trên. Bên cạnh đó, kế hoạch bài học LG còn có đặc điểm riêng: trong cùng một khoảng thời gian, không gian nhất định, GV phải tổ chức hoạt động học tập cho 2 hoặc nhiều NTĐ HS để đạt được mục tiêu bài học đã đề ra cho mỗi NTĐ.

Câu hỏi 2: Liệt kê những căn cứ khi xây dựng kế hoạch bài học LG (chú ý liệt kê theo thứ tự ưu tiên từ trên xuống dưới).

Hoạt động 2. Xác định những căn cứ để xây dựng kế hoạch bài học lớp ghép

Hãy xem câu hỏi và câu trả lời của ba GV dưới đây. Theo bạn, GV nào đã trả lời đúng và đầy đủ nhất?

Câu hỏi 1: Hãy nêu những căn cứ để xây dựng kế hoạch bài học LG.

Câu trả lời của GVA:

Khi xây dựng KHBHLG cần căn cứ vào: Mục tiêu chung của chương trình môn học; mục tiêu của bài học; nội dung bài học, nội dung kiến thức từng phần trong bài; phương pháp dạy học bộ môn, phân môn; đặc điểm của thể loại bài học: bài mới, bài ôn tập...; hướng dẫn phân phối chương trình các môn học...; điều kiện cơ sở vật chất lớp học, đồ dùng dạy học...; khả năng của chính GV đó.

¹ *Đổi mới quản lí giáo dục tiểu học vì sự phát triển bền vững*, tr. 103.

Câu trả lời của GV B:

Khi xây dựng KHBHLG cần căn cứ vào: Mục tiêu chung của chương trình môn học; mục tiêu của bài học; nội dung bài học; phương pháp dạy học bộ môn, phân môn; đặc điểm của thể loại bài học: bài mới, bài ôn tập,...; điều kiện cơ sở vật chất lớp học, đồ dùng dạy học;... khả năng của chính GV đó.

Câu trả lời của GV C:

Khi xây dựng KHBHLG cần căn cứ vào: Mục tiêu chung của chương trình môn học; mục tiêu của bài học; nội dung bài học, nội dung kiến thức từng phần trong bài; phương pháp dạy học bộ môn, phân môn; đặc điểm của thể loại bài học: bài mới, bài ôn tập,...; đặc điểm HS trong lớp: số lượng, trình độ nhận thức,...; điều kiện cơ sở vật chất lớp học, đồ dùng dạy học;... khả năng của chính GV đó.

Giải thích vì sao bạn lại cho rằng GV A/B/C trả lời đúng, còn các GV khác lại chưa đủ hoặc trả lời sai.

Đọc tham khảo một số thông tin sau và hoàn thiện ý kiến của mình.

THÔNG TIN THAM KHẢO

Khi lập kế hoạch bài học LG cần căn cứ vào:

1. Mục tiêu của môn học đối với mỗi NTĐ; mục tiêu của bài học trong chương, phần và môn học đối với mỗi NTĐ.
2. Nội dung từng bài học cụ thể đã được sắp xếp trong kế hoạch dạy học của tuần đó.
3. Phương pháp dạy học của môn học hoặc phân môn của từng thể loại bài học (bài mới, bài ôn tập, bài thực hành...), từng phần nội dung kiến thức trong bài.
4. Đặc điểm HS trong lớp (HS học khá, HS còn gặp khó khăn, HS khuyết tật,...), những khó khăn của HS khi thực hiện hoạt động học tập.
5. Cơ sở vật chất lớp học, trường học, trang thiết bị, đồ dùng dạy và học cũng như các điều kiện tự nhiên, thời tiết, khí hậu địa phương.

Ngoài ra cũng cần chú ý đến chính khả năng của bản thân GV, đọc và hiểu những điều chỉ dẫn về bài học trong sách hướng dẫn GV; đọc, tìm hiểu thêm những nội dung có liên quan trong các sách tham khảo khác.

Câu hỏi 2: Kế hoạch bài học LG nên được trình bày như thế nào?

Hoạt động 3: Tìm hiểu cách thể hiện một kế hoạch bài học lớp ghép

Có ý kiến cho rằng KHBHLG nên được thể hiện như KHBH lớp đơn, có nghĩa là NTĐ nào thì có KHBH (giáo án) cho riêng NTĐ đó. Điều đó có nghĩa là, nếu LG 2 trình độ thì GV sẽ có 2 quyển giáo án cho 2 NTĐ riêng rẽ. Bạn có đồng tình với ý kiến này không? Vì sao?

Có ý kiến khác lại cho rằng: nếu làm như ý kiến trên thì không gọi là LG nữa, mà là ghép lớp thì đúng hơn. Cần có một KHBH tổng thể cho các NTĐ, bởi vì mặc dù mỗi NTĐ có mục tiêu học, bài học và có các hoạt động dạy học khác nhau nhưng lại ngồi chung trong một không gian, học trong cùng thời gian, thời điểm và cùng một GV. Vì vậy, KHBH tổng thể cho các NTĐ sẽ giúp GV quản lý và tổ chức dạy học trong LG được tốt hơn. Bạn có đồng tình với ý kiến này không? Vì sao?

Đọc thông tin dưới đây và hoàn chỉnh ý kiến của mình.

THÔNG TIN CHO HOẠT ĐỘNG

KHBHLG phải được thiết kế như một bản kế hoạch hoạt động của GV và HS để các NTĐ có thể tiến hành quá trình dạy và học một cách đồng bộ, nhịp nhàng, không lãng phí thời gian, không có tình trạng “rối rãi” trong các nhóm, giúp GV tổ chức, điều hành và kiểm soát được các hoạt động của các NTĐ, hoạt động của nhóm học tập và hoạt động của từng cá nhân.

Trong LG, khi GV làm việc với NTĐ này, thì ở các NTĐ khác HS phải tự tiến hành các hoạt động học tập theo các nhiệm vụ học tập do GV giao. Để HS có khả năng tự học, GV cần giao nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể và hướng dẫn HS học tập cá nhân, theo nhóm, cách hợp tác với nhau để hoàn thành bài tập.

Trong quá trình dạy học, các hoạt động đã xây dựng trong kế hoạch bài học không áp dụng một cách cứng nhắc, cần linh hoạt, hoặc có những thay đổi để đáp ứng nhu cầu, khả năng của HS, với các tình huống nảy sinh trong giờ học.

Quan sát khung KHBHLG ở dưới để thấy được những nội dung nào của kế hoạch bài học LG được trình bày trong cột dọc và hàng ngang.

Khung kế hoạch bài học LG 2 trình độ

	NTĐ....	NTĐ....
	Môn/Phân môn	Môn/Phân môn
	Tên bài	Tên bài
I. Mục tiêu		
II. Đồ dùng dạy học		
III. Các hoạt động dạy học chủ yếu		

Câu hỏi 1: Liệt kê các công việc theo từng bước bạn sẽ làm khi xây dựng một kế hoạch bài học LG (chú ý viết theo thứ tự những việc cần làm trước, làm sau).

Hoạt động 4: Thực hiện các bước xây dựng kế hoạch bài học lớp ghép

Quá trình lập kế hoạch bài học thường được tiến hành theo những bước sau:

1. Trước khi lập kế hoạch bài học LG, cần xác định được những thông tin cần thiết làm căn cứ để lập kế hoạch bài học (Xem lại thông tin cho hoạt động 2 ở trên).
2. Tiếp đó, phải xác định rõ mục tiêu của bài học cho từng NTĐ. Mục tiêu của bài học được viết cho người học, được xây dựng dựa vào mục tiêu chung của cấp học, lớp học, môn học, bài học, đảm bảo thực hiện mục tiêu của giáo dục tiểu học quy định tại Luật Giáo dục 2005: giúp HS hình thành những cơ sở ban đầu cho sự phát triển đúng đắn và lâu dài về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản để HS tiếp tục học trung học¹.

Mục tiêu của bài học có một vị trí quan trọng trong kế hoạch bài học, nó quyết định đến tiến trình giờ học, nội dung, phương pháp dạy học, các hoạt động học tập, nội dung và cách thức đánh giá kết quả học tập.

Mục tiêu cần được xác định cụ thể, không chung chung, thuận lợi khi đánh giá. Mục tiêu cần thể hiện được những vấn đề về kiến thức, kỹ năng và thái độ mà HS cần đạt được sau giờ học.

3. Dựa trên mục tiêu đã xác định, lựa chọn những đơn vị kiến thức cần thiết để cung cấp cho HS, xem xét cách thức tổ chức nội dung học tập cho HS. Cần xác định rõ trong nội dung bài học, đâu là phần kiến thức mới hoàn toàn, HS chưa biết; phần kiến thức nào liên quan với bài đã học, hoặc phần kiến thức nào gắn với thực tiễn, HS đã biết. Điều này sẽ giúp GV trong quá trình lên lớp biết gợi mở, khai thác những vốn kiến thức, kinh nghiệm đã biết, dẫn dắt các em chủ động khám phá kiến thức mới,

---

¹ Luật Giáo dục 2005, tr. 21.

nhằm phát huy tính tích cực của HS. GV cũng cần chú ý cập nhật những số liệu, ví dụ minh họa mang tính địa phương, gần gũi với các em.

Lưu ý: Thực hiện điều chỉnh việc dạy và học¹ cho HS tiểu học phù hợp với đối tượng HS nhằm đạt hiệu quả thiết thực, ví dụ: chuyển thành nội dung tham khảo, tự chọn đối với những phần, chương, bài học, bài tập để đáp ứng yêu cầu kiến thức, kĩ năng học tập cho từng đối tượng HS trong lớp; giảm bớt mức độ yêu cầu đối với những nội dung lí thuyết và bài tập khô, chưa phù hợp với khả năng học tập của đa số HS trong lớp, những nội dung thực hành chưa có điều kiện thực hiện hoặc chưa phù hợp với tình hình thực tế hiện nay. Nội dung điều chỉnh do chính GV tự lựa chọn và đề xuất nhưng phải đảm bảo mục tiêu môn học và yêu cầu cơ bản về kiến thức, kĩ năng, thái độ quy định trong Chương trình Tiểu học.

4. Xác định phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và dự kiến các hoạt động học tập của HS.

Việc lựa chọn phương pháp dạy học phù hợp căn cứ vào mục tiêu bài học, thể loại bài học, môn học, từng nội dung cụ thể, đối tượng HS (kiến thức đã có, nhu cầu, hứng thú, lứa tuổi...).

Trong một tiết học không nên chỉ sử dụng một phương pháp và một hình thức tổ chức dạy học, cần phối hợp nhiều phương pháp và hình thức khác nhau phù hợp với từng nội dung kiến thức và đối tượng HS cụ thể. Phối hợp linh hoạt hình thức dạy học chung cả lớp, dạy học riêng từng NTĐ, dạy học cho mỗi cá nhân HS.

Trong việc tổ chức các hoạt động học tập cho HS cần tính đến thời gian cụ thể để thực hiện từng hoạt động. Phân bổ thời gian làm việc với từng NTĐ trong mỗi tiết học sao cho hợp lí. Cần xác định rõ đâu là hoạt động của GV, đâu là hoạt động học của HS, HS học cá nhân, trong nhóm hay học chung và thực hiện công việc gì.

5. Xác định đối tượng (hoặc nhóm đối tượng) HS cần quan tâm nhiều hơn, quan tâm về mặt gì trong giờ học, nhằm đảm bảo mọi HS đều được tham gia trong quá trình học tập, đều được tổ chức, hướng dẫn để đạt được mục tiêu của bài học. Ví dụ, với các em nữ hay nhút nhát thì cần khuyến khích động viên như thế nào; với HS học còn yếu thì cần dành cho câu hỏi nào, trợ giúp trong giờ học ra sao; với HS khuyết tật thì yêu cầu cần

---

¹ *Đổi mới quản lí giáo dục tiểu học vì sự phát triển bền vững*, tr. 104.

đạt ở mức độ nào. Tạo cơ hội để HS được hỗ trợ nhau: giữa NTĐ lớn hơn với nhóm bé hơn, giữa HS khá giỏi với HS yếu.

6. Chuẩn bị các đồ dùng dạy – học cần thiết (những đồ dùng này có thể là do GV hoặc cả HS chuẩn bị), các tư liệu cần đọc, tham khảo. Bên cạnh các đồ dùng dạy học của nhà trường, GV nên cố gắng huy động HS cùng tham gia khai thác nguồn đồ dùng dạy học sẵn có của địa phương. Ví dụ: giờ học môn Tự nhiên và Xã hội, ngoài tranh ảnh được cấp, phát, nên yêu cầu HS sưu tầm các loại cây, hoa, quả... của địa phương. Tích cực sử dụng phiếu giao việc trong quá trình dạy học để phát huy khả năng học tập độc lập và hợp tác học nhóm của HS.
7. Xây dựng nội dung và phương pháp đánh giá kết quả học tập của HS.

Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS LG tập trung vào hai môn Tiếng Việt và Toán theo yêu cầu cơ bản cần đạt về kiến thức, kỹ năng quy định của Bộ¹. Các môn Khoa học, Lịch sử và Địa lí chủ yếu được đánh giá về kỹ năng đọc. Điểm tập đọc nội dung các môn học này được tính là điểm kiểm tra thường xuyên, giữa kì, cuối kì của chính các môn học đó.

Các môn học đánh giá bằng nhận xét cần coi trọng sự tiến bộ của HS, khơi dậy hứng thú học tập để tất cả HS LG đều có thể đạt loại Hoàn thành vào cuối năm học.

Việc kiểm tra đánh giá kết quả học tập của HS tiểu học tập trung vào hai mục đích cơ bản: mục đích dạy học và mục đích giáo dục.

Mục đích dạy học: Việc đánh giá cần xuất phát từ mục tiêu bài học. Đánh giá có thể qua quan sát khi HS đang hoạt động học tập, HS có tích cực tham gia hoạt động không, có hứng thú, có tích cực không... Đánh giá cũng có thể qua việc HS trả lời các câu hỏi, làm bài tập trong phiếu bài tập,....

Không chỉ một mình GV tham gia vào đánh giá HS mà còn cần khuyến khích HS biết cách tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau.

Dựa trên các kết quả đánh giá, GV sẽ biết được bài học đã đạt được mục tiêu đề ra hay chưa, HS tiến bộ thế nào, trên cơ sở đó có biện pháp khuyến khích HS tích cực học tập hơn. Với bản thân GV cũng tự rút ra bài học cho mình để tổ chức dạy học tốt hơn nữa ở các giờ học sau.

---

¹ Quyết định số 16/2006/QĐ- BGDĐT, ngày 5/5/2006.

Mục đích giáo dục: Thông qua việc kiểm tra đánh giá và tự đánh giá, giúp cho HS hình thành năng lực tự đánh giá, từ đó giúp các em tự tin vào bản thân, có ý thức vươn lên. Đồng thời, sự đánh giá kịp thời, chính xác với thái độ cởi mở, khuyến khích, động viên của GV sẽ giúp cho HS có ý thức phấn đấu, xây dựng mối quan hệ tốt đẹp giữa GV với HS, giữa HS với nhau và với mọi người xung quanh.

Hoạt động 5: Hoạt động tổng kết

Sau khi nghiên cứu xong module này, anh/chị hãy tự đánh giá kết quả học tập của mình bằng cách đánh dấu x vào ô số 1, 2, 3... tương ứng trong bảng sau:

Nội dung	Thấp → Cao				
	1	2	3	4	5
1. Phân biệt rõ những đặc điểm của KHDH, KHBHLG khác với lớp đơn					
2. Xác định rõ các căn cứ để xây dựng KHDH, KHBHLG					
3. Nắm vững và áp dụng được các bước tiến hành để lập một KHDH, KHBHLG					
4. Có thể xây dựng được KHDH, KHBHLG					
5. Cảm thấy tự tin hơn nếu được phân công dạy học LG.					

Thực hiện bài tập 1: Xây dựng kế hoạch dạy học LG

1. Lựa chọn một tuần học bất kì trong năm học.
2. Nghiên cứu những căn cứ khi xây dựng kế hoạch dạy học LG, ghi ra những nội dung chính.
3. Tiến hành xây dựng kế hoạch dạy học theo các bước trong thông tin cho hoạt động 4.
4. rà soát lại kế hoạch vừa xây dựng, đối chiếu với các yêu cầu, những lưu ý khi xây dựng kế hoạch dạy học.

5. Trao đổi với đồng nghiệp về kế hoạch dạy học đã lập, thảo luận về những cách bố trí hợp lí, để áp dụng, điều chỉnh những ngày học, tiết học ghép chưa hợp lí, chưa phù hợp.

Khi tự rà soát kế hoạch dạy học do chính bạn lập ra hoặc khi xem xét kế hoạch dạy học do đồng nghiệp xây dựng để góp ý trao đổi, chỉnh sửa và hoàn thiện cần dựa vào một số tiêu chí sau:

Về hình thức:

Cần đầy đủ các nội dung trong cột dọc, hàng ngang như đã đề cập trong thông tin cho hoạt động 1. Các nội dung được trình bày rõ ràng, sáng sủa, tiện theo dõi.

Về nội dung:

Cần chú ý đảm bảo số môn học, số tiết học cho một tuần, trình tự các tiết học. Trình tự tiết học được sắp xếp trong Chương trình theo logic kiến thức, bài này là tiền đề để học bài tiếp theo, vì vậy trong kế hoạch dạy học cần đảm bảo đúng thứ tự bài học theo phân phối chương trình. Đặc biệt với môn Tiếng Việt, cần chú ý mối liên quan giữa phân môn Tập đọc với các phân môn khác như Chính tả, Luyện từ và câu,..

Cần đảm bảo kế hoạch dạy học được thực hiện theo các bước và những lưu ý khi lập kế hoạch dạy học theo các thông tin hoạt động 2, 3. Cần chú ý hơn ở cách ghép các môn học sao cho hợp lí, thuận tiện khi tổ chức giờ học, đồng thời hạn chế tối thiểu những khó khăn khi tiến hành dạy học ở LG.

Thực hiện bài tập 2: Xây dựng kế hoạch bài học LG

1. Dựa trên kế hoạch dạy học đã xây dựng trên, chọn lấy 2 giờ học:
  - 1 giờ học là các NTĐ học chung cùng môn học, nhưng mỗi nhóm đạt một mục tiêu khác nhau.
  - 1 giờ học là các NTĐ khác nhau học các môn học khác nhau.Sau đó lập kế hoạch bài học cho 2 giờ học đó.
2. Trao đổi với đồng nghiệp về 2 kế hoạch bài học đã soạn hoặc tự rà soát lại 2 kế hoạch bài học đó theo một số gợi ý sau:
  - Mục tiêu bài học đã được viết cho người học chưa? Các mục tiêu có cụ thể, rõ ràng, lượng hoá, đánh giá được không?
  - Các hoạt động được tổ chức có nhằm đạt được các mục tiêu đã đề ra cho người học chưa? Đã phù hợp chưa? Có đủ thời gian hoạt động hay không?

- Các phương pháp và hình thức tổ chức dạy học đã xây dựng có phù hợp với nội dung bài học, đối tượng HS, đã phát huy được tính tích cực học tập chưa?
- HS đã tích cực hoạt động học tập chưa? HS có khoảng thời gian nào nhàn rỗi không?
- Hoạt động của GV sẽ thực hiện trong từng NTĐ là gì? Hoạt động của HS khi không có GV như thế nào?
- GV sẽ làm gì trước khi di chuyển từ NTĐ này sang NTĐ khác?
- Các phiếu giao việc, đồ dùng học tập hoặc tranh ảnh... để HS thực hiện đã được chuẩn bị đủ chưa?
- Những hoạt động được tổ chức cho HS có hướng tới việc đạt các mục tiêu của bài học đặt ra hay không?

D. TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Vụ Giáo viên, *Dạy học lớp ghép*, Hà Nội, 1992.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Dự án Giáo dục lớp ghép và song ngữ, *Giáo dục lớp ghép và song ngữ ở trường tiểu học Việt Nam*, NXB Giáo dục, 2000.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Dự án PTGVTH, *Dạy học lớp ghép*, NXB Giáo dục, 2005.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Dự án Giáo dục lớp ghép và song ngữ, *Dạy và học lớp ghép hiệu quả*, NXB Giáo dục, 2006.
5. Viện KHGD Việt Nam, Trung tâm NCGDDT, *Nội dung phương pháp và hình thức tổ chức dạy học ở vùng dân tộc*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2001.